

Agnieszka Świerk

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, Kraków

DAWNE I WSPÓŁCZESNE ŻEŃSKIE IMIONA CHRZESTNE
MIESZKAŃCÓW MSZANY DOLNEJ NA PRZYKŁADZIE
KSIĄG PARAFIALNYCH PRAFII ŚWIĘTEGO MICHAŁA ARCHANIOŁA
(1900–1910 ORAZ 2000–2010 – ANALIZA PORÓWNAWCZA)

Imion używało i używa się we wszystkich epokach, kulturach i językach¹. Imię reprezentuje każdą jednostkę, która je nosi. Identyfikuje tożsamość każdego człowieka. Postrzegane jest jako pierwsze – ważniejsze². W kulturach pierwotnych służyło zarówno reprezentowaniu osoby posiadającej je, ale również pełniło funkcję wróżebną. Było to swoiste zaklęcie, które przekazywało pewne treści życzeniowe, mające się spełnić w życiu osoby noszącej dane imię. Było także „znakiem ochronnym, zakrywającym treści właściwe dla zmylenia nieprzyjanych, demonicznych mocy zagrażających życiu lub zdrowiu dziecka”³.

Nadawanie imion w Polsce jest atrybutem władzy rodzicielskiej. Władza ta nie jest jednak absolutna, gdyż aspekt ten regulują przepisy⁴. Nadawanie imion nowonarodzonym dzieciom w Polsce reguluje Ustawa z dnia 29 września 1986 r. – *Prawo o aktach stanu cywilnego* (Dz.U., 1986, nr 36, poz. 180 z późn. zm.). W Polsce popularne jest nadawanie dziecku dwóch imion. Pierwsze jest wyrazem upodobań rodziców, w przypadku drugiego imienia duży wpływ mają poglądy religijne mówiące, że dziecko powinno posiadać imię patrona, osoby świętej. Opiniowaniem zgodności imion z polskimi normami zajmuje się Rada Języka Polskiego, która opracowała „Zalecenia dla urzędów stanu cywilnego dotyczące nadawania imion dzieciom osób obywatelstwa polskiego i narodowości polskiej”⁵. Według obowiązującego prawa

¹ J. B u b a k, *Księga naszych imion*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1993, s. 5.

² Tamże, s. 98.

³ M. M a l e c, *Imiona* [w:] *Polskie nazwy własne. Encyklopedia*, pod red. E. Rzetelskiej-Feleszko, Kraków 2005, s. 97.

⁴ J. B u b a k, *Nadawanie imion w świetle przepisów administracyjnych* [w:] *Onomastyka w dydaktyce szkolnej i społecznej. Materiały z VI Konferencji Onomastycznej*, pod red. E. Homy, Szczecin 1988, s. 173.

⁵ *Komunikaty Komisji Kultury Języka Komitetu Językoznawstwa PAN*, nr 1(4)/1996, www.rjp.pan.pl (dostęp 25.05.2015).

kierownicy Urzędu Stanu Cywilnego mają, w niektórych przypadkach, obowiązek oceny nadawanych przez rodziców imion. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego może odmówić przyjęcia oświadczenia o wyborze imienia dla dziecka, jeśli imię jest ośmieszające, nieprzyzwoite, w formie zdrobniałej lub niepozwalające na odróżnienie płci. Zaleca się nadawanie imion w postaci przyswojonej przez język polski, a więc np.: *Jan* nie *John* lub *Johann*; *Katarzyna* nie *Catherine*; *Klara* nie łacińskie *Clara*, ani włoskie *Chiara*; *Małgorzata* nie *Margareta*; *Marcin* nie *Martin*; *Piotr* nie *Peter* itp.⁶

Według tego rozporządzenia nie powinno się nadawać imion pochodzących od wyrazów pospolitych, takich jak *antena*, *blawatek*, *goździk*, *kąkol*, *sonata*, *sonatina* itp. oraz pochodzących od nazw geograficznych, np. *Dakota*, *Eurazja*, *Korea*, *Malta*. Rozporządzenie zakazuje nadawania imion budzących ujemne skojarzenia, np. *Belzebub*, *Kurtyzana*, *Lucyfer*. Imiona te w rozumieniu ustawy są krzywdzące dla dziecka. Również gramatyka i zapis ortograficzny imienia muszą pozostawać w zgodzie z regułami języka polskiego⁷. Urzędnicy stanu cywilnego napotykają niekiedy na poważne problemy wynikające z chęci rodziców nadania dziecku imienia niezwykle, tendencje te w XXI w. nasiliły się znacznie ze względu na liczne emigracje zagraniczne.

Celem dokonanej przeze mnie analizy ksiąg parafialnych było przedstawienie żeńskich imion chrzestnych nadawanych w latach 1900–1910 oraz 2000–2010. Materiał antroponimiczny został wyekscerpowany z ksiąg chrztów znajdujących się w Parafii pod wezwaniem św. Michała Archaniola w Mszanie Dolnej. Poprzez analizę materiału archiwalnego chcę przybliżyć bogactwo żeńskiego imiennictwa mszańskiego, a także zmiany, jakie w nim zaszły w przeciągu badanego stulecia, biorąc również pod uwagę zmiany w imiennictwie, jakie nastąpiły w związku z emigracją zarobkową. Przedstawię imiona cieszące się w danym okresie największą popularnością oraz te, których użycie jest znikome. Pragnę więc wyodrębnić imiona, szczególnie często rejestrowane w metrykach kościelnych, a poprzez to zwrócić uwagę na imiona charakterystyczne dla danego okresu.

Porównując stan imiennictwa dawnego i współczesnego zwrócę uwagę nie tylko na nowości imiennicze, ale także na zjawisko sięgania do zasobów tradycyjnego imiennictwa rodzimego. W związku z napływającą modą z krajów europejskich, a co za tym idzie również i „postępem” w imiennictwie, wskażę, jak zjawisko to kształtuje się w małej miejscowości.

Metryki chrztów z lat 1900–1910, z których zaczerpnęłam dane źródłowe, zebrane są w dwóch tomach. Natomiast księgi z lat 2000–2010 znajdują się w jednej księdze. Wszystkie księgi zawierają drukowane tabele, w których umieszczane są dane dotyczące dziecka i jego rodziców oraz rodziców chrzestnych. Podana jest również data ślubu rodziców oraz ich adres. Każda

⁶ Tamże.

⁷ Tamże.

karta ksiąg opatrzona jest numerem tomu oraz strony. Księgi, z których korzystałam, były opatrzone VI i VII numerem tomu. Materiał z lat 2000–2010 ma układ tabelaryczny. Zebrany materiał antroponimiczny jest bardzo bogaty i różnorodny. Jest on odzwierciedleniem rzeczywistych, używanych imion w tejże parafii w latach 1900–1910 oraz 2000–2010.

W przedstawionych tabelach, w dalszej części pracy, prezentuję imiona żeńskie, które pojawiły się w analizowanych przeze mnie aktach chrztów. Pierwsza tabela przedstawia zasób imienniczy z lat 1900–1910. Należy zaznaczyć, iż w tych latach zarejestrowano 1142 chrzty, w tym 582 chrzty dzieci płci żeńskiej.

Wykaz imion żeńskich wyekscerpowanych ze źródeł ilustruje tabela 1. Imiona te podaje w układzie alfabetycznym wraz z frekwencją w nominacji jednoimiennej oraz sumaryczną liczbą użyć danego imienia w księgach metrykalnych.

Tabela 1

Imiona	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	razem
Agata	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Agnieszka	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Aleksandra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Aniela	2	3	2	2	2	5	3	4	3	4	1	31
Anna	6	9	7	4	7	4	6	6	7	2	3	61
Antonina	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	5
Apolonia	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Barbara	0	1	0	0	0	0	0	1	1	2	0	5
Bronisława	1	2	1	1	1	0	0	4	2	3	4	19
Cecylia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Eleonora	1	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	4
Elżbieta	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Emilia	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	3
Eugenia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Ewa	0	0	0	0	0	1	0	2	1	1	0	5
Filomena	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Franciszka	4	2	2	1	2	1	2	7	2	2	2	27
Helena	3	2	4	3	2	2	2	4	3	1	3	29
Henryka	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Honorata	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Irena	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
Jadwiga	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3
Janina	2	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	7
Józefa	1	4	3	3	4	1	4	2	1	3	1	27
Julia	2	0	0	3	1	1	3	2	0	2	1	15

Imiona	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	razem
Julianna	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	3
Karolina	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	9
Katarzyna	7	2	4	5	5	8	5	2	2	6	3	49
Klara	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Kunegunda	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
Leokadia	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Leonia	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ludwika	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
Maria	9	11	16	18	12	11	8	7	9	8	7	116
Marianna	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2
Matylda	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Michalina	0	0	1	0	0	1	2	0	0	0	0	4
Olga	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Regina	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	4
Rozalia	2	0	1	0	0	0	2	0	1	0	2	8
Stanisława	1	1	1	1	3	1	1	2	1	2	3	17
Stefania	5	2	3	3	3	1	2	5	0	0	0	24
Tekla	2	2	0	0	1	1	1	0	1	0	0	8
Urszula	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Waleria	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	3
Wanda	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	3
Wiktoria	1	4	0	3	4	0	9	2	3	2	2	30
Wilhelmina	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Władysława	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	3
Zofia	2	1	2	4	2	1	3	6	4	5	4	34

W badanym okresie wystąpiło 50 różnych imion żeńskich. Najpopularniejszym imieniem żeńskim okazało się imię *Maria*. Imię to wystąpiło aż 116 razy, co daje nam 19,9% w stosunku do częstotliwości nadawania pozostałych imion.

Analiza ksiąg metrykalnych wykazuje, że imieniem najbardziej popularnym było, jak już wspomniałam, imię *Maria* (116 użyć), na kolejnych miejscach są: *Anna* (61 użyć), *Katarzyna* (49 użyć), *Zofia* (34 użycia), *Aniela* (31 użyć), *Wiktoria* (30 użyć), *Helena* (29 użyć), *Józefa* (27 użyć), *Franciszka* (27 użyć), *Stefania* (24 użycia), *Bronisława* (19 użyć), *Stanisława* (17 użyć), i *Julia* (15 użyć). Imiona często używane stanowią ok. 26,0% wszystkich udokumentowanych żeńskich imion chrzestnych. Pozostałe imiona, mieszczące się poniżej 10 użyć, stanowią ok. 74,0%. Tak duży procent imion rzadko nadawanych wskazuje na bogactwo i zróżnicowanie ówczesnego imiennictwa żeńskiego i na popularność jedynie 13 imion.

W kolejnej tabeli (tab. 2) przedstawiam bogactwo imiennictwa Parafii pod wezwaniem św. Michała Archanioła w latach 2000–2010. W przebadanych metrykach tego okresu odbyły się 662 chrzty w tym 325 chrztów płci żeńskiej. Analiza zgromadzonego materiału nazewniczego prezentującego zasób imion żeńskich wykazała, że w latach 2000–2010 wykorzystano do nominacji 74 różne imiona żeńskie. Imiona te podaję w układzie alfabetycznym wraz z sumaryczną liczbą użyć w podanym dziesięcioleciu.

Dalej z tabeli 2 odczytać możemy także takie imiona, które nie cieszą się zbyt dużą popularnością. Są nimi: *Barbara, Dagmara, Diana, Edyta, Eliza, Erin, Helena, Honorata, Inez, Iwona, Jagna, Kaja, Lea, Lena, Lidia, Liwia, Marcelina, Mariola, Marta, Martina, Michalina, Monika, Nikola, Nina, Olga, Roksana, Sonia, Sophie, Urszula, Żaneta*. Imiona te pojawiły się tylko raz w ciągu badanego dziesięciolecia.

Dokładne zestawienie modnych imion żeńskich wyekscerpowanych ze źródeł przedstawia kolejny wykres. Imiona te stanowią jedynie 13,5% wszystkich zarejestrowanych imion żeńskich tego okresu. Pozostałe imiona, to znaczy te, które nie zostały zaklasyfikowane do imion modnych, stanowią one około 86,5% wszystkich imion żeńskich tego okresu.

Z przedstawionych na wykresie danych można stwierdzić, że w latach 2000–2010 tylko 10 imion żeńskich tworzyło pewien korpus, z którego korzystali rodzice przy wyborze imienia dla swoich córek. Do kanonu tego należały następujące imiona: *Zuzanna* (22 użycia), *Aleksandra* (20 użyć), *Karolina* (20 użyć), *Julia* (16 użyć), *Gabriela* (14 użyć), *Weronika* (13 użyć), *Anna* (12 użyć), *Kinga* (11 użyć), *Natalia* (11 użyć), *Patrycja* (10 użyć).

Wykres 1

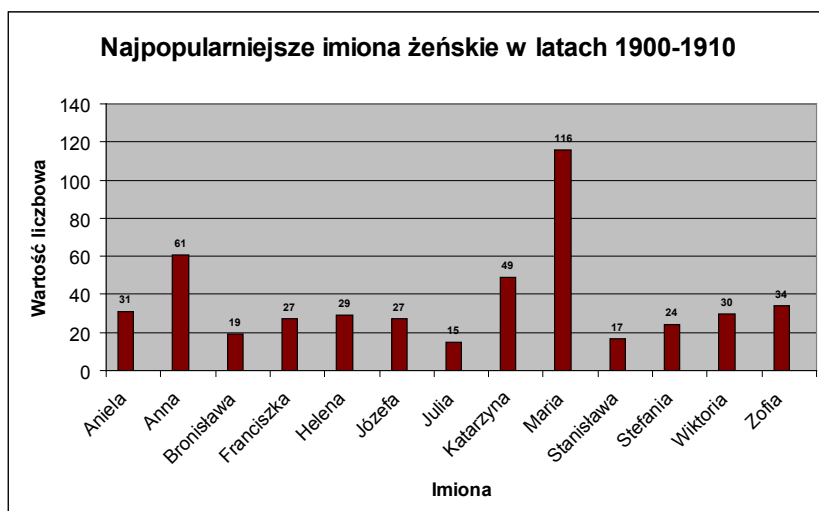

Tabela 2

Imiona	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	razem
Agnieszka	2	1	0	1	1	2	0	1	1	0	0	9
Aleksandra	3	2	3	2	2	0	2	2	2	0	2	20
Alicja	0	0	0	2	0	1	1	0	2	0	0	6
Alina	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Angelika	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	4
Anita	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Anna	2	1	3	1	1	1	1	0	0	1	1	12
Barbara	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Beata	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Bernadeta	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
Dagmara	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Diana	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Dominika	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	4
Dorota	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
Edyta	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Eliza	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Emilia	0	1	0	2	0	0	1	1	0	3	0	8
Erin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Ewa	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	3
Ewelina	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	3
Gabriela	0	2	1	2	3	3	0	1	1	0	1	14
Helena	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Honorata	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Inez	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Iwona	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Izabela	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	4
Jagna	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Joanna	0	2	0	1	0	0	0	0	0	1	0	4
Jolanta	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Julia	2	1	0	2	3	0	2	4	2	0	0	16
Justyna	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	6

Dawne i współczesne żeńskie imiona chrzestne mieszkańców Mszany Dolnej...

Imiona	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	razem
Kaja	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Kamila	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3
Karolina	4	4	0	4	2	0	2	1	1	0	2	20
Katarzyna	0	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	4
Kinga	1	0	2	3	0	1	0	0	3	1	0	11
Klaudia	1	3	1	0	1	1	0	0	0	0	0	7
Lea	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Lena	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Lidia	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Liwia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Magdalena	2	0	2	1	0	0	1	0	2	1	0	9
Maja	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3
Malwina	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	3
Małgorzata	1	3	1	1	0	0	0	0	1	0	0	7
Marcelina	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Maria	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
Mariola	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Marlena	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
Marta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Martina	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Martyna	0	1	0	1	1	1	0	2	1	0	0	7
Michalina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Monika	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Natalia	2	0	1	3	0	1	0	2	1	1	0	11
Nikola	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Nina	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Olga	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Oliwia	2	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	6
Patrycja	2	1	1	3	1	0	0	0	1	0	1	10
Paulina	2	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	7
Roksana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

Imiona	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	razem
Sabina	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3
Sandra	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Sara	0	2	0	1	0	0	0	1	0	1	0	5
Sonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Sophie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Sylwia	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	5
Urszula	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Weronika	5	0	2	1	0	2	1	1	0	0	1	13
Wiktoria	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	4
Zofia	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	3
Zuzanna	1	1	3	4	1	3	4	1	2	1	1	22
Żaneta	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1

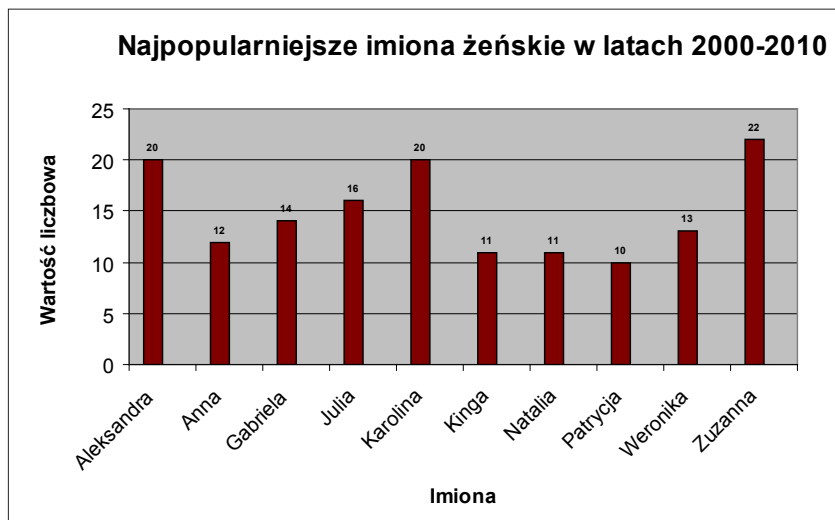
Analizując powyższe dane, możemy z całą pewnością stwierdzić, że imiona popularne w latach 1900–1910 cieszą się nikłą popularnością w latach 2000–2010. Za najbardziej obrazowy przykład posłużyć nam może imię *Maria*, które na przełomie XIX/XX w. odznaczało się ogromną popularnością, natomiast sto lat później obserwujemy znikomą ilość użyć tego imienia.

Zauważyć możemy także wzrost popularności imienia *Julia*. Imieniem tym chrzci się częściej dzieci w obecnych czasach, aniżeli sto lat wcześniej. Obserwujemy także odwrotną sytuację: imiona bardzo popularne w latach 2000–2010 nie pojawiły się wcale 100 lat wcześniej. Do nich zaliczamy takie imiona jak: *Gabriela*, *Kinga*, *Natalia*, *Patrycja*, *Weronika*, *Zuzanna*. W zasobie imiennictwa z pierwszej dekady XXI w. nie zarejestrowano następujących imion żeńskich: *Agata*, *Aniela*, *Antonina*, *Apolonia*, *Bronisława*, *Cecylia*, *Eleonora*, *Elżbieta*, *Eugenia*, *Filomena*, *Franciszka*, *Henryka*, *Irena*, *Jadwiga*, *Janina*, *Józefa*, *Julianna*, *Klara*, *Kunegunda*, *Leokadia*, *Leonia*, *Ludwika*, *Marianna*, *Matylda*, *Regina*, *Rozalia*, *Stanisława*, *Stefania*, *Tekla*, *Waleria*, *Wanda*, *Wilhelmina*, *Władysława* – imiona te pojawiły się w latach 1900–1910.

Przytoczone przykłady wskazują, iż 33 imiona żeńskie zostały wyeliminowane z zasobu imienniczego w czasach współczesnych. Jednak na ich miejsce pojawiło się wiele nowych, bardziej zróżnicowanych form nazwniczych.

W księgach metrykalnych z lat 2000–2010 zarejestrowano imiona, które nie wystąpiły sto lat wcześniej. Do tej grupy imion zaliczyć możemy następujące imiona żeńskie: *Alicja*, *Alina*, *Angelika*, *Anita*, *Beata*, *Bernadeta*, *Dagmara*, *Dorota*, *Edyta*, *Eliza*, *Emilia*, *Erin*, *Ewelina*, *Gabriela*, *Inez*, *Iwona*, *Izabela*,

Wykres 2

Jagna, Joanna, Jolanta, Justyna, Kaja, Kamila, Kinga, Klaudia, Lea, Lena, Lidia, Liwia, Magdalena, Maja, Malwina, Małgorzata, Marcelina, Mariola, Marlena, Marta, Martina, Martyna, Natalia, Nikola, Nina, Oliwia, Patrycja, Paulina, Roksana, Sabina, Sandra, Sara, Sonia, Sophie, Sylwia, Weronika, Zuzanna, Żaneta.

Analiza mszańskich ksiąg parafialnych nasuwa kilka interesujących spostrzeżeń dotyczących stanu dawnego i współczesnego imiennictwa żeńskiego na badanym terenie.

Pierwszym wnioskiem, jaki się nasuwa jest fakt, iż materiał imienniczy z lat 2000/2010 jest bardziej różnorodny niż 100 lat wcześniej.

W latach 2000–2010 pojawiają się imiona, których zapis znacznie odbiega od obowiązujących w Polsce norm językowych. Rejestruje się również parę imion różniących się jedynie zapisem, np. *Martina* // *Martyna*. W tym okresie obserwuje się pewne otwarcie na obce wpływy. Pojawiają się takie imiona jak: *Sophie*, *Martina*, *Liwia*, *Lea*, *Inez*. Zjawisko to nie było wcale zauważalne sto lat wcześniej. Imiona te noszą w dużej części tylko dzieci, których jedno z rodziców jest obcego pochodzenia. W bogatym repertuarze imion z lat 2000–2010 znajdują się formy zdrobniałe, funkcjonujące dziś jako imiona samodzielne, np. *Maja*, *Nina* – tej tendencji również nie dało się zaobserwować w ubiegłym stuleciu.

Cechą charakterystyczną nominacji wcześniejszej, z lat 1900–1910, jest nadawanie imion pochodzących od form męskich, np.: *Antonina* (*Antoni*), *Bronisława* (*Bronisław*), *Eugenia* (*Eugeniusz*), *Filomena* (*Filomen*), *Henryka* (*Henryk*), *Józefa* (*Józef*), *Julia* (*Juliusz*), *Ludwika* (*Ludwik*), *Michalina* (*Michał*), *Stanisława* (*Stanisław*), *Stefania* (*Stefan*), *Władysława* (*Władysław*).

Współcześnie w żeńskim imiennictwie mamy do czynienia z fluktuacją imion⁸, np. *Nina*. Obok wciąż popularnych imion takich jak: *Anna*, *Maria*, pojawiają się nowe, które coraz bardziej zaskakują *Emilia*, *Oliwia*, *Roksana*. Zauważalnym zjawiskiem jest również moda na sięganie do imion, które przez pewien czas nie były prawie w ogóle używane. W dwu badanych okresach nastąpił powrót do imion typu *Marcelina*, *Michalina*.

Zgodnie z ogólnie panującymi tendencjami zauważa się również dążenie do oryginalności, co często prowadzi do poszukiwania imion o ciekawej formie graficznej bądź brzmieniowej. Tak więc i tu chęć wyróżnienia dziecka od reszty społeczeństwa jest przyczyną bogactwa i różnorodności imienniczej.

BIBLIOGRAFIA

- H. Borek, *Socjolingwistyczne aspekty imiennictwa*, „Onomastica”, R. 23: 1978, s. 163–173
- J. Bubak, *Imiona modne*, „Onomastica”, R. 23: 1978, s. 177–182
- J. Bubak, *Księga naszych imion*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1993
- J. Bubak, *Nadawanie imion w świetle przepisów administracyjnych* [w:] *Onomastyka w dydaktyce szkolnej i społecznej. Materiały z VI Konferencji Onomastycznej*, pod red. E. Homy, Szczecin 1988, s. 173–182
- A. Cieślíkowa, *Imiona i nazwiska we współczesnej polszczyźnie. Moda i użycie tekstowe* [w:] *Polszczyzna a/i Polacy u schyłku XX wieku*, pod red. K. Handke, H. Dalewskiej-Greń, Warszawa 1994, s. 185–188
- A. Cieślíkowa, *Nazwy własne we współczesnym języku polskim* [w:] *Nowe nazwy własne – nowe tendencje badawcze*, pod red. A. Cieślíkowej, B. Czopek-Kopciuch, K. Skowronek, Kraków 2007, s. 97–113
- A. Cieślíkowa, *Spółeczny i kulturowy aspekt nadawania nowych imion w Polsce* [w:] *Onomastyka w dydaktyce szkolnej i społecznej. Materiały z VI Konferencji Onomastycznej*, pod red. E. Homy, Szczecin 1988, s. 183–190
- A. Cieślíkowa, *Tradycje i innowacje w nazwach własnych na przełomie wieków* [w:] *Nazwy mówią*, pod red. M. Pająkowskiej-Kensik, M. Czachorowskiej, Bydgoszcz 2004, s. 32–39
- J. Grzenia, *Słownik imion*, Warszawa 2008
- E. Horyń, *Żeńskie imiona chrzestne w księgach urodzeń miasta Miechowa*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica V”, 2010, s. 66–75
- M. Malec, *Imię w polskiej antroponimii i kulturze*, Kraków 2001
- M. Malec, *Imiona* [w:] *Polskie nazwy własne. Encyklopedia*, pod red. E. Rzetelskiej-Feleszko, Kraków 2005, s. 97–118
- M. Malec, *Kształtowanie się kategorii imienia w polskim systemie antroponimicznym* [w:] *Materiały z IX Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej 6–8 IX 1994*, pod red. E. Wojnicz-Pawłowskiej, J. Dumy, Warszawa 1996, s. 215–221
- T. Milewski, *Imiona osobowe jako zwierciadło kultury*, [w:] *Indoeuropejskie imiona osobowe*, Wrocław 1969, s. 147–154

⁸ Por. R. P l i c h t a, *Imiona chrzestne w księgach metrykalnych Katedry Łowickiej w latach 1951–1955 oraz 1991–1995*, „Onomastica”, R. 28: 1998, s. 132.

Dawne i współczesne żeńskie imiona chrzestne mieszkańców Mszany Dolnej...

R. Plichta, *Imiona chrzestne w księgach metrykalnych katedry łowickiej w latach 1951–1955 oraz 1991–1995*, „Onomastica”, R. 43: 1998, s. 117–139

E. Rzetelska-Feleszko, *W świecie nazw własnych*, Warszawa–Kraków 2006

SUMMARY

Agnieszka Świerk

OLD AND CONTEMPORARY FEMALE BAPTISMAL NAMES GIVEN TO THE RESIDENTS OF MSZANA DOLNA BASED ON THE EXAMPLE OF PARISH REGISTRY OF THE PARISH OF ARCHANGEL MICHAEL IN MSZANA DOLNA
(1900–1910 AND 2000–2010 – COMPARATIVE ANALYSIS)

The article is an attempt to depict and analyze female baptismal names given in the years 1900–1910 and 2000–2010. The material used for research has been excerpted from the registry of the Parish of Archangel Michael in Mszana Dolna. It has to be pointed out that the material from the years 1900–1910 was written in Latin.

The analysis of the anthroponymic material gave a rich representation of female names as well as changes that occurred in this respect throughout the examined century. It also allowed for distinguishing some name trends which were predominant during the discussed periods. The names particularly often registered in church birth certificates reflected name trends in that time. A comparison between old and contemporary names has indicated novelties as well as reaching back to traditional family name resources. A visible phenomenon is also choosing names which were not used at all for some time. Names like *Marcelina* or *Michalina* became popular again in the given periods.

We can observe general tendencies to give original names which often leads to searching names with an interesting graphical or sound form. That is why the desire to distinguish a child from the rest of society is the reason for a rich variety of names.

KEY WORDS: ANTROPONYMY – NAME – PROPER NOUNS – ONOMASTICS – NAME CHANGE

Agnieszka Świerk – e-mail: agnieszka.swierk@interia.pl